

סרטה של פון טרסה בשורת ההצלחות הגרמניות של השנה.

מיסחרית היתה אשה אחרת. שהשיגה אותה. שמה היידי ג'נה. היא עשתה סרט בשם $1 + 1 = 3$ וניחנה בתכונה נדירה ביותר בקולנוע הגרמני, בהומור של ממש. היא עקבת אחרי צעירה הרה, שמחליטה ללדת מבלי להינשא, ומכניסה את כל החברה שסביבה, החל במישפחה וכלה בידידים רחוקים, לתוך מבוכה איומה. בקלילות מפוכחת עוברת הצעירה את כל שלבי ההריון, עד שהסביבה לומדת ממנה תחת שהיא תיכנע למסכמות.

מזר, אבל את הסרט הפמיניסטי ביותר, לנה ראס, עשה דווקא גבר. לנה ראס היא אשה נשואה לאביטיפוס של שובניסט גברי מטומטם, חסר רגישות ואינטליגנציה. הוא לא השתחרר עדיין מכבלי אמו. רואה את האשה כמכונת בישול וסידור בית, שתפקידה להתפרקד לפי פקודה. הבמאי כריסטיאן ריישרט מגיע לקיצוניות כזו בסרטו, עד שכמעט וניתן לחזות בו כי מומן עליידי גורם מעוניין.

גורל אימלד. פאלרמו או וולפסבורג, סרטו של ורנר שרטר, שזכה באחד משני הפרסים הגדולים, אינו דן ישירות במצבה של האשה. זה תיאור פיוטי-אפי של גורל אמלל — גורלו של סיציליאני שנשטש את מולדתו שטופת השמש, כדי להתמקם במולדת הפולקסוואגן ולהרוויח בה את הכסף הדרוש למחייית המישפחה.

שרטר דואג להמחיש בצורה משכנעת את העובדה, שהחום בסיציליה אינו רק תוצאה של קרני השמש, אלא גם של הטבע האנושי, ואילו הקור בוולפסבורג קורן מן הקירות, מן האנשים ומן הרחובות. הסרט המפוכח, המסובך והמורכב מכל הסרטים הגרמנים שהוצגו השנה היה שוב סירטו של האינטלקטואל חסר התקנה בגל החדש הגרמני, אלכסנדר קלוגה. הלאומנות הוא מעין קולאז' של רעיונות, תמונות והברקות, שבהן צריכה להתבטא המבוכה של הגרמני בן ימינו נוכח ההיסטוריה שלו. הברך של החייל הגרמני שנפח נשמתו בסטאלינגרד רואה את ההיסטוריה מנקודת מבט שונה. כך מתחיל קלוגה את סרטו.

טיגה ווארבו ב"פאלרמו", המלאך הבלונדי ובן-הדרום

בזכות האישי והטבעי

תרגילים בהתבגרות (צפון, תל-אביב, ארצות-הברית) — זאת תשובת אמריקה התיכונה לאל-מות הכרך הגדול. לצד חבורות הפשע ופולחני הזוועה, בא סירטו של פיטר ייטס להוכיח שיש גם אמריקה אחרת, המתלבטת עדיין באותן בעיות פשוטות, אנושיות וטבעיות, שמכירים בכל חלקי העולם.

תסריטו של סטיב טויץ, המרכיב החשוב ביותר בסרט זה, עוקב אחר ארבעה נערים, שסיימו את בית-הספר התיכון, ואשר צריכים להחליט כיצד יעצבו את חייהם. תוך מעשי קונדס, רחצה בבריכה טבעית, עימות עם תלמידי האוניברסיטה בעיר, עם ההורים ועם החברים, מעלה טויץ את כל מרכיבי הלבטים של גיל זה, מבלי להפוך אותם דרמה נוראה, אלא תוך כדי שמירת פרספקטיבה נכונה. אחד הצעירים שוגה כל הזמן בדמיונות, חולם שהוא איטלקי, משגע את הוריו בתקליטי-האופרה שלהם הוא מאזין בלי הרף, שואף להיות אלוף רכיבה על אופניים. העובדה שהוא יגשים חלק ממאווייו, יתאכזב מחלק אחר, ולא ייפטר לגמרי מחולמנותו עד הסוף, אופיינית לגישה של טויץ אל דמויותיו. כך הוא מטפל גם בספורטאי המצטיין בגימנסיה שחסר מיגרש כדי להפגין את כישוריו, בכדורסלן שכמעט זכה במילגה, וב"צוציק" הנוטל על עצמו את האחריות הבוגרת מכולם, או באב שעשה הסבה מיקצועית ובאם המגשרת בין הריאליזם של האבא לדמי-יונות של הבן.

להקה צבאית רוקדת דיסקו

5:5 (מוגרבי, תל-אביב, ישראל) — בימים הראשונים לקיומם של שידורי הטלוויזיה בארץ, נהגו ה-במאי שמואל אימברמן וחברת סרטי רול (שהפיקה סרט זה) להגיש תוכניות-שירים של להקות צבאיות, שבוימו ועובדו במיוחד למסך הקטן. אילו היו הלהקות הללו במשיכות להקטיים, יש להניח שתוכניותיהן היו נראות ב-1980 כמו סרט זה. מאחר שחוסלו, צריך 5:5 למלא את החלל שנוצר.

הסיפור על יחידה צבאית המתארכת במושב, ועל הרומן בין חמישה חיילים לחמש בנות כפר, גולגל כבר יותר מדי פעמים על הבמה מכדי שיהיה צורך לחזור עליו. על אמינות אפשר בדרך-כלל לוותר בסרטים מוסיקליים, שמטרתם העיקרית היא לשכנע את הצופה בקיומה של המציאות בלתי-אמינה, הבאה לידי ביטוי בשירים ובמחולות. בבעיה היא שיעקב קלוסקי מעמיד את הפיזמונים למען צופה דמיוני כלשהו באולם תיאטרון, ואימברמן אינו הופך את המצלמה חלק פעיל בהתרחשות המוסיקלית. הוא מסתפק בהתבוננות מן הצד, כשהרקדנים דואגים להסתכל אל תוך המצלמה. המוסיקה נעצרת באישהו מקום, באמצע, בין סגנון להקת הנח"ל הישן, לזה של מיצד-הפיזמונים החדש, והמלים מתקשות להחליט בין שני העולמות. הצור פה, שאינו מעורב במתרחש על המסך, מבחין בכפיה ההור מוריסטית של הדיאלוגים, במלאכותיות חלק מן האירועים

כריסטופר קואיד שטרן ובילי: ספונטניות

פיטר ייטס מנצל עד תום את נתוני התסריט, משרה על התפתחות האירועים טבעיות מבורכת, ונהנה מן הספונטניות של שחקנים צעירים כמו דניס קוואיד ודניס קריס-טופר, ושל שחקנים מנוסים יותר כמו באברה בארי ופול דולי. זהו אחד הסרטים המעטים שבהם יכול הצופה לצאת בהרגשה טובה, ללא יסורי-מצפון, ואין פלא שהסל-וויזיה האמריקאית מכינה סידרה המבוססת על הסרט.

לירון נירגד ודליק ווליניץ: הווי צהלי

ובהגזמות ותיאטרליות מיותרת של כמה מן השחקנים. עם כל ההסתייגויות, אפשר לסיים במחמאה. במבול הסרטים המרושעים והשחצניים של יוצרים שונאי-אדם, שבהם התברך הקולנוע הישראלי באחרונה, 5:5 הוא יוצא-דופן מבורך, הרומו כי יש הנאות בעולם, מלבד דריכה על יבלת השכן.

(סינמה 2, צ'כיה) — אהבתה החולפת של פועלת בבית-חרושת לנעליים למוסיקאי נודד. בסרט רגיש, מפוכח ומבריק הודע להתבונן בבני-אדם ולהציג את העולם שבו הם חיים, ללא התנשאות וללא יומרה. אחד משיאי האביב הצ'כי.

*** **נערת הטלפון והבשר** (י-י מור, ארצות-הברית) — מסע אל תוך הצד האפל של העולם המכובד בניו-יורק, תוך כדי מעקב אחרי חייה של נערת טלפון, בסרטו המפורסם של אלן פאקולה. עם ג'יין פונדה (שזכתה על תפקיד זה בפרס אוסקר).

*** **אשה לא נשואה** (גורדון, ארצות-הברית) — גיל קלייבורג מצטיינת בדמות אשה שצריכה לעמוד על רגליה אחרי 17 שנות נישואין, שבהן נשענה על בעלה.

ירושלים

*** **נישואיה של מריה בראון** (אורגל, גרמניה) — תולדות הרפובליקה הפדרלית בשנים הראשונות שלה, עד לתחילת השיגעון הכלכלי, כפי שהם משרתים בחייה של אשה הנישאת לקראת סוף המלחמה ומנסה לשמור על יציבותה בימים הסוערים שאחריה. סרט עטור פרסים של ריינר ורנר פאסבינדר, עם חנה שיגולה

הוא ממשיך בתיאור תלאותיה של מורה המחלחלת כי אינה יכולה ללמד את ה-מקצוע משום שאין לה די חומר. אך את ההיסטוריה צריך ללמד, כי לקחי העבר משפיעים על העתיד. אבל מה לעשות כש-אין לקחים חיוביים מן העבר הקרוב או אז צריך לשנות את ההיסטוריה. ואיך משנים את ההיסטוריה? עליידי הפניית ההווה לכיוון שונה מן העבר. ומי מעוניין בכך? קלוגה מצלם כנס של מיפלגת השילטון בגרמניה, והרמוז ברור: איש אינו מעוניין בכך.

תדרוך חובה לראות

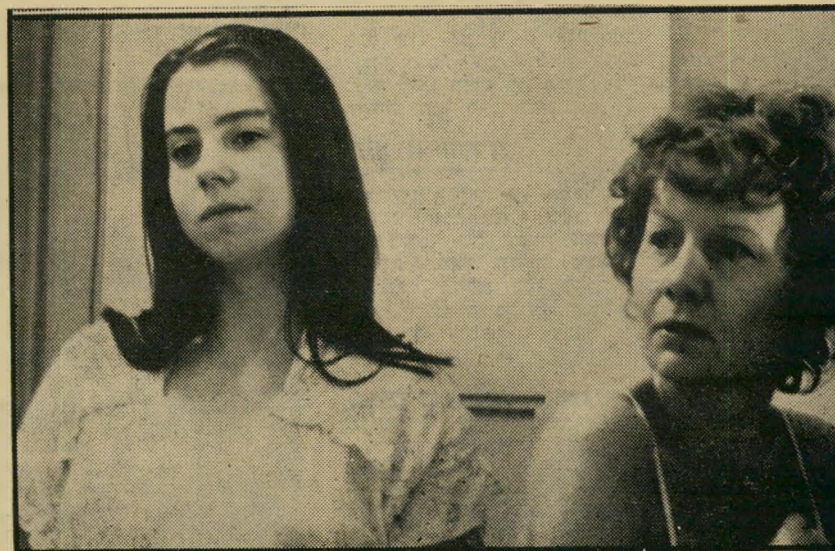
תל-אביב — אפוקליפסה עכשווית, תוף הפח, אשה לא נשואה, נערת הטלפון וה-בלש, נישואיה של מריה בראון, אהבותיה של בלונדינית, שיער, קרמר נגד קרמר.

ירושלים — נישואיה של מריה בראון, קרמר נגד קרמר, אפוקליפסה עכשווית.

חיפה — שיער, תוף הפח, אפוקליפסה עכשווית, החתונה.

תל אביב

*** **אהבותיה של בלונדינית**

ריטה פולנר וסילביה אוזריק בסרטה של יוטה ברוקנר "שנות רעב" נקודת-מבט פמיניסטית קיצונית